Politianmeldelse af jordskred

Jordskred er ikke noget ukendt fænomen, heller ikke i Danmark, hvor vi dog ikke har høje bjerge, der kan sende jord og klipper ned over de uheldige – ofte med dødelig udgang. Det nærmeste, vi kommer, er klinter, der med mellemrum sender geologiske lag ned på stranden. Mere "gods" finder vi andetsteds i Rigsfællesskabet, i Grønland, hvor jordskred også i dette relativt unge århundrede har skabt en dødelig tsunami.

Men jordskred sker også med menneskelig mellemkomst. Menneskeskabte jorddynger, hvorpå eller langs med vi f.eks. lægger jernbaneskinner, kan også rammes af jordskred, når vejrliget har drillet for meget. Senest har vi oplevet en usædvanlig stor menneskabt jorddynge, der ikke formåede at blive liggende på det let skrående lag af plastisk ler, som det af uransagelige grunde er blevet placeret på.

Sidstnævnte hændelse, der for et jordskred nærmest foregår i slowmotion, har nu medført en politianmeldelse mod Nordic Waste A/S fra Randers Kommune, som selv er kommet i pressens søgelys for manglende efterlevelse af gældende ret.

Politianmeldelsen, forstår vi på kommunen, går på overtrædelse af miljøtilladelsen og manglende afværgeforanstaltninger. Således skulle kommunaldirektør Jesper Kaas Schmidt på pressemødet den 30. januar 2024 have beskrevet politianmeldelsens indhold som følgende:

Overtrædelse af miljøgodkendelse af 31. august 2018 til jordtip Ølst og af miljøgodkendelse af 28. juni 2023 til ressourcecenter for genbrug og nyttiggørelse af en længere række affaldstyper.

- Overtrædelse af tilladelse af 8. august 2023 til udledning af overfladevand til Alling Å.
- Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens §71, stk. 2, og 73C, stk. 1, om at afværge væsentlig forurening samt overhængende fare for miljøskade.

Ovennævnte forhold er faktisk alle kriminaliseret ved miljøbeskyttelseslovens § 110. Bestemmelsens stk. 1 lægger op til en bøde. Problemet hermed er, at Nordic Waste er gået konkurs. Og da bøder ikke er prioriterede i konkursordenen, giver en evt. bøde til det konkursramte selskab ikke nødvendigvis andet end bøvl til et i forvejen presset system.

Men miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, har en særlig bestemmelse:

Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

1) voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor eller

2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Da det ikke er muligt at sætte et selskab i fængsel, er der tænkt på fysiske personer. Det er især ledelsen, der kan tænkes at blive ramt. Det kan være den administrative direktør eller en driftsdirektør. Men nu er det en straffesag, så bevisbyrden for forsæt eller grov uagtsomhed ligger

hos anklagemyndigheden. Man er immervæk uskyldig, indtil det modsatte er bevist. Der er intet i vejen for, at anklagen kan undlade at forfølge sagen mod selskabet og kun gå efter ledelsen.

Sagen er så speciel, omfattende og dyr, at vi må forvente, at anklagemyndigheden ikke umiddelbart lægger sagen nederst i bunken, før de formodentlig beslutter at undersøge det nærmere. Om der er grundlag for at rejse en egentlig tiltale er for tidligt at sige. Der skal tages stilling til, dels om jorden blev placeret i strid med miljøtilladelserne, dels om der blev ved med at blive dynget jord op, efter at faren for et (større) jordskred blev erkendt, dels om Nordic Waste lovligt kunne forlade pladsen og dermed stoppe egne afværgeforanstaltninger. Om Randers Kommunes håndtering af tilsynsrapporterne (offentliggjort for sent og udfærdiget på bagkant) kommer til at påvirke bevisbedømmelsen, må vi også vente at se.

Kort sagt bliver Nordic Waste en sag, der stadig skaber beskæftigelse i årene fremover, uagtet at selskabet nu er gået konkurs.

Af professor Bent Ole Gram Mortensen